

14.5.1964 TARİHLİ VE 474 SAYILI KANUN HÜKÜMLERİNİN UYGULANMASI İLE İLGİLİ USUL VE ESASLARI GÖSTERİR YENİ YÖNETMELİK

*Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi 8.4.1970, No 7/449
Dayandığı Kanunun Tarihi 14.5.1964, No : 474
Yayımlandığı R. Gazetesinin Tarihi : 5.5.1970, No:13486
Yayımlandığı Düsturun Tertibi 5, Cildi: 9, 5. 741*

BOLUM: 1

Genel hükümler

Madde 1 - 14/5/1964 tarihli ve 474 sayılı Kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde öngörülen, Gümrük Giriş Tarife Cetvelindeki vergi nisbet ve hadlerinde ve tarifedeki notlarda değişiklikler yapılmasına ve uzun vadeli plan hedeflerine uygun maddesi yatırım maddesi mahiyetindeki eşyanın ithallerinde alınan gümrük ve istihsal vergileri ile, belediye hissesi ve rıhtım resminin, dahilde imalleri halinde de bunların maliyetlerine giren ve yatırım maliyetlerinde teşhis ve tespiti mümkün olabilen vasıtalı vergilerin taksitle bağlanması hususuna müteallik istemler ile bunlar üzerinde yapılacak hazırlık çalışmaları ve daha sonraki işlemler hakkında bu Yönetmelikte belirtilen esaslar uygulanır.

Madde 2 - İstemlerle bunlar üzerinde yapılacak hazırlık çalışmaları ve bu Yönetmelikle kendisine verilen diğer işlemler, 28/7/1 967 tarihli ve 933 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle kurulan Başbakanlık, Devlet Planlama Teşkilatı, Yatırımları ve İhracatı Geliştirme ve Teşvik Bürosu Başkanlığı tarafından yapılır.

Madde 3 - "Yatırımları ve İhracatı Geliştirme ve Teşvik Bürosu" bu Yönetmelikte kısaca "BÜRO" olarak isimlendirilir.

BOLUM: II

Gümrük Giriş Tarife Cetvelindeki Vergi Nispet ve Hadlerinde ve Tarifedeki Notlarda Değişiklik Yapılmasına Dair İşlemler.

Madde 4 - Büro, uzun vadeli kalkınma planı ve yıllık program hedeflerini göz önünde bulundurarak, Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin mali ve koruyucu etkisini memleket ekonomisine en uygun nitelikte tutmak amacıyla Gümrük Tarife Cetvelinde gösterilen vergi nisbet ve hadlerinde ve tarifedeki notlarda gerekli değiştirmelerin hazırlık çalışmalarını doğrudan doğruya veya istem üzerine yapar.

İstemnin şekli:

Madde 5 - Vergi nisbet ve haddinin değiştirilmesi ile ilgili istemler aşağıdaki bilgileri ihtiva eden iki nüsha dilekçe ile Büro'ya yapılır

A. İTHAL EŞYASININ:

- Cinsi, nev'i ve mahiyeti, teknolojik özellikleri (Teknolojik özelliklerini gösteren prospektüsü veya katalogu eklenir)
- Gümrük tarife pozisyonu ve uygulanmakta olan vergi nisbeti,
- İstihsal vergisi tablosundaki yeri vergi nisbeti,
- Birim CİF fiyatı,
- Uygulanması istenilen vergi nisbeti,
- Her iki nisbete göre hesaplanmış gümrüklü birim maliyeti,

- g. Yerli imal veya istihsal olup olmadığı, varsa son beş yılın imal veya istihsal miktarları ve bu maddeye olan memleket ihtiyacı, talep artış hızı, son beş yılın ithalat miktarları,
- h. İthal malı, yatırım malzemesi veya yedek parça mahiyetinde ise amortismandan mütevellit mamul veya hizmetlerin maliyetlerine olan müessiriyet derecesi,
- ı. İthal malı ham madde ise bünyesine girdiği yarı mamul ve mamulün gümrük tarife pozisyonu numarası ve vergi nisbeti,
- k. İthal malı yarı mamul veya mamul ise ham maddesinin veya maddelerinin gümrük tarife pozisyon numaraları ve vergi nispetleri,
- l. İthal malının sanayide ve diğer sahalarda kullanıldığı yerler ve kullanım şekilleri,
- m. İmal veya istihsal edilecek malın yıllık imal veya istihsal miktarı yurtiçi talebi, son beş yılın ithalat miktarları, ihracat imkanı, maliyeti ve fabrika satış fiyatı,

B. İthal eşyası yatırım mali mahiyetinde olup ta bir tesis kurulması bahis konusu ise (A) bendine ilaveten:

- a. Yatırımın yıllara dağılışı, imal veya istihsale geçiş tarihi,
- b. Kurulacak tesisin kapasitesi (Bu kapasitenin Dünyada mevcut veya kurulmakta olan tesislere göre ekonomik kapasite olup olmadığı),
- e. Türkiye'ye yeni bir teknoloji getirip getirmediği,
- d. Yan sanayiinin gelişmesine hizmet edip etmediği,
- e. Ana mal, mamul veya yarı mamullerini dünya fiyatlarında imal etme gücüne sahip olup olmadığı ve bunun şart ve imkanları,
- f. Yatırımın ihracata yönelip yönelmeyeceği, yerli ham maddelerini mamul veya yarı mamul halinde ihraç gücüne sahip olup olmayacağı ve bunun şart ve imkanları,
- g. İthalat ikamesi sağlayıp sağlamayacağı,

BÖLÜM: III

Taksit işlemleri

İthal eşyası için taksitlendirme işlemi:

Madde 6 - Uzun vadeli kalkınma planı ve yıllık program hedeflerine uygun yatırım maddesi ithal eden yatırımcılar gümrük vergisi, belediye hissesi, rıhtım resmi ve ithale alınan istihsal vergilerinin en çok beş yıllık bir devre içinde ve yıllık eşit taksitlerle tahsiline karar verilmesine isteyebilirler.

Madde 7 - Taksit istemleri akreditifin açıldığı tarihten itibaren ithal süresinin bittiği tarihe kadar yapılabilir. Bu Yönetmeliğin 32 nci ve 5383 sayılı Gümrük Kanununun 27 nci maddesi hükümleri dışında her ne şekilde olursa olsun mal gümrükten çekilmişse taksit isteminde bulunamaz.

Madde 8 - BÜRO, taksitlendirilmesi istenene vergi ve resimler toplamı ile yatırımın Kalkınma Planı ve Yıllık Program ilkelerine uygunluk derecesini ve istek sahibinin mali gücünü göz önünde tutarak inceleme çalışmalarını yapar.

Müracaat belgeleri:

Madde 9 - Müracaat dilekçesi iki nüsha olarak verilir ve aşağıdaki bilgileri ihtiva eder:

a. Şahıs veya müessesenin unvanı, adresi, hukuki durumu, vergi beyannamesinde gösterdiği öz sermaye ve döner sermaye tutarı, bağlı bulunduğu vergi dairesi ve hesap numarası, ticaret sicil numarası, halen bir imal veya istihsal faaliyetinde bulunuyorsa yıllık istihsal veya imal kapasitesi,

b. Yatırımın yeri, konusu ve tutarı, Kalkınma Planı ve Yıllık Programdaki yeri,

e. imal veya istihsal edilecek mamulün cinsi, evsafı ve yıllık imal veya istihsal kapasitesi~ bu maddeyle olan memleket ihtiyacı, ithal ediliyorsa senelik ithalat miktarı, yerli imalat miktarı,

d. Yatırımın başlangıç, gerçekleşme, işletmeye alma ve tam kapasiteye geçiş tarihleri

e. İthal edilecek eşyanın cinsi, nev'i, gümrük tarife pozisyonu ve vergi nisbeti, istihsal vergisi tablosundaki yeri ve vergi nisbeti,

f. İthal edilecek eşyanın CİF fiyatı, gümrüklü maliyeti ile taksitle bağlanması istenen vergi ve resimlerinin adları, tutarları ve taksitin kaç sene için istendiği,

g. Daha önce başka eşya ve maddelere ait vergi ve resimlerden dolayı Gümrük Kanununa, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanun ve 474 sayılı Kanuna göre tecil edilmiş veya taksitle bağlanmış borcu bulunup bulunmadığı, varsa bunun nevi, miktarı, senesi, dönemi, vade tarihleri ve hangi makam tarafından tecil edilmiş veya taksitlendirilmiş olduğu,

h. Müracaat tarihi itibarıyla tahsil edilebilir hale gelmiş gelir, kurumlar gider ve gümrük vergileri ile bunlarla ilgili ceza borcu varsa nevi, miktarı, senesi, dönemi, vade tarihleri ve hangi vergi dairesine ait olduğu,

i. Aynı konu için yatırım indirimi ve gümrüklerde uygulanan diğer teşvik tedbirlerinden yararlanma talebinde bulunup bulunmadığı,

Madde 10 - Aşağıdaki belgeler bir nüsha olarak müracaat dilekçelerinden birine eklenir:

a. Yatırım Projesi (Tatbik planları, inşaat ve montaj projeleri)

b. Yatırımın senelere göre tatbik şeklini, miktarını ve maliyetini gösteren bir “Yatırım Programı”,

e. Sabit kıymetlerin bedellerini de gösteren bir liste (Arsa, bina, makineler ve tesisat)

d. Akreditif açıldığına dair ilgili bankanın (Malın cinsi, tarife pozisyonu, malın ithal edileceği memleketi ve akreditif miktarını gösterir) yazısı veya ithal müsaadesi fotokopisi.

e. Vergi dairesine verilen son iki yıla ait bilanço ile kar-zarar cetvellerinin ilgili vergi dairelerince tasdikli örnekleri, (Yeni kurulan müesseseler “Kuruluş Bilançosu” vereceklerdir.)

Geçici ve kati taksitlendirme belgeleri

Madde 11 - İthal süresinin sona ermesinden önce, taksitlendirme işleminin neticeye bağlanması halinde, yatırımcıya “Geçici Taksitlendirme Belgesi” verilir.

Madde 12 - Yatırımcı malı gümrükten çekebilmek ve kati taksitlendirme belgesi almak üzere, eşyanın hangi gümrükte bulunduğunu, gümrük giriş beyannamesi tarih ve numarası ile tahakkuk ettirilmiş olup da henüz ödenmemiş olan ve taksite bağlanması istenen vergileri gösterir, ilgili gümrük idaresince tasdikli bir belgeyi “Büro” ya tevdi eder.

Bu istem üzerine, taksitlendirme işlemi yapılarak malın gümrükten çekilmesini sağlayacak olan “Kati taksitlendirme” belgesi verilir.

Gümrükleme muhtelif tarihlerde ve ayrı gümrüklerde yapılacaksa, her parti mal için ayrı bir “Kati Taksitlendirme Belgesi” verilir.

Madde 13 - Kati taksitlendirme belgesi beş nüsha olarak tanzim edilir. Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile ilgili gümrük idaresine ve yatırımcıya birer nüshası bekletilmeden gönderilir.

Madde 14 - Kati belge ile mal çekilirken, her beyanname mevzuu mal için tahakkuk eden vergi ve resimler tutarı, taksitlendirilen yıl adedinden bir fazla rakama bölünür ve bulunan miktar peşin alınır

Madde 15 - Gümrük idareleri, kati taksitlendirme belgesine esas teşkil edecek tasdikli belgeyi, (Madde 12 nin birinci paragrafında anlatılan) gelen mala terettüp eden gümrük vergi ve resimleri toplamını damga resmi hariç), peşin alınan miktarı ve taksitlendirilecek miktarı ayrı ayrı belirtecek şekilde tanzim eder.

Madde 16 - Kati taksitlendirme belgesinde yazılı gümrük vergi ve resim tutarını aşan miktar, Büronun gönderme yazısında belirtilir ve gümrük idaresince bu miktar peşin tahsil edilir.

Madde 17 - Kati taksitlendirme belgesinde cinsi ve gümrük tarife pozisyonu yazılı eşyanın dışında ithal edilmek istenen malları ait vergi ve resimlerin taksitlendirme işlemi ilgili gümrük idaresince yapılmaz.

KISIM: 2

Türkiye’de imal ve istihsal olunan maddelere ait vergilerin taksitlendirme işlemi

Taksite bağlanacak vasıtalı vergiler:

Madde 18 - Uzun Vadeli Kalkınma Planı hedeflerine uygun olarak Türkiye’de imal ve istihsal edilen yatırım maddelerinin maliyetlerine giren vasıtalı vergilerden yatırım maliyetlerinde teşhis ve tespiti mümkün olabilenlerin 5 senede ve 5 eşit taksitte ödenmesi istenebilir.

İstemde bulunacaklar:

Madde 19 - Uzun Vadeli Kalkınma Planı Hedeflerine uygun yatırım yapacak olan yatırımcılar taksit isteminde bulunabilirler.

Madde 20 - Büro taksitlendirilmesi istenen vergi ve resimler toplamı ile yatırımın Uzun Vadeli Kalkınma Planı ve Yıllık Program ilkelerine uygunluk derecesini ve istek sahibinin mali gücünü göz önünde tutarak inceleme ve hazırlık çalışmalarını yapar

Müracaat belgeleri:

Madde 21 - Müracaat dilekçesi iki nüsha olarak verilen ve aşağıdaki bilgileri ihtiva eder:

a. Müessese veya firmanın unvanı, adresi, hukuki durumu ve vergi beyan namesinde gösterdiği öz sermaye ve döner sermaye tutarı, halen bir imal veya istihsal faaliyetinde bulunuyorsa yıllık istihsal veya imal kapa~itesi, son iki sene zarfında fiili istihsal veya imalat miktarı,

b. Gelir ve Kurumlar Vergisi bakımından bağlı bulunduğu Vergi Dairesi ve hesap numarası,

c. Yatırımın konusu, bunun Kalkınma Planında ve Yıllık Programdaki yeri,

d. Yatırımın gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyulan maddelerden dahilde istihsal veya imal edilip de İstihsal Vergisine tabi bulunanların cinsi, nevi, Gider Vergileri Kanununa bağlı cetvellerdeki tablo ve pozisyon numarası ile vergi nispeti, takribi birim ve toplam bedeli

e. Taksite bağlanması istenen verginin madde cinsleri itibariyle ve toplam olarak tutarı ve taksitin kaç sene için istendiği

f. Yeni kurulacak tesiste imal veya istihsal edilecek mamulün cinsi ve nevi, evsafı, yıllık imal kapasitesi, maliyet fiyatı, bu maddeye olan memleket ihtiyacı, halen ithal ediliyorsa senelik ithalat miktarı, Türkiye’de başka müesseseler tarafından imal ediliyorsa senelik yaklaşık imalat miktarı

g. Yatırımın miktarı, işletme sermayesi ve yatırımın hangi tarihte gerçekleştirileceği,

h. Daha önce başka eşya ve maddelere ait Vergi ve Resimlerden dolayı Gümrük Kanununa, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanuna ve 474 sayılı Kanuna göre tecil edilmiş veya taksite bağlanmış borcu bulunup bulunmadığı, varsa bunun nevi, miktarı, senesi, vade tarihi ve ne kadar süre ile ve hangi makam tarafından tecil edilmiş veya taksitlendirilmiş olduğu,

i. Müracaat tarihi itibarıyla tahsil edilebilir hale gelmiş Gelir, Kurumlar, Gider ve Gümrük Vergileri ile bunlarla ilgili ceza borcu varsa nevi, miktarı, hangi vergi dairesine ait olduğu, senesi ve vade tarihleri,

Madde 22 - Aşağıdaki belgelerden yalnız bir nüsha, müracaat dilekçesine eklenir:

a. Yatırımın senelere göre tatbik şeklini, miktarını ve maliyetini gösteren bir yatırım programı (Her yıl yapılacak uygulama 1/5 den az olamaz.)

b. Sabit kıymetlerin bedellerini de gösteren bir liste (Arsa, bina, makineler ve tesisat)

e. Yatırım projesinin ilgili mimar ve mühendis odalarınca tetkiki sonunda düzenlenecek, projenin tatbiki için lüzum gösteren maddelerin nevi ve miktarını gösterir bir "İhtiyaç belgesi"

d. Vergi Dairesine verilen, son iki yıla ait bilanço ile Kar-Zarar cetvellerinin ilgili vergi dairesince tasdikli örnekleri,

Geçici ve kati taksitlendirme belgesi:

Madde 23 - Bakanlar Kurulu Kararının istihsalini müteakip "Büro" yatırımcıya "Geçici Taksitlendirme Belgesi" verir.

Madde 24 - Yatırımcı ihtiyaç belgesinde yazılı maddeleri temin ederken "Büro" dan katlı taksitlendirme belgesi talebinde bulunur ve bu taleple birlikte aşağıdaki belgeleri ibraz eder.

a. Maddeyi temin edeceği imalatçı veya müstahsilin ticari unvanı, iş adresi, istihsal vergisi bakımından, bağlı bulunduğu Vergi Dairesi ve hesap numarası,

b. Maddenin: Cinsi, miktarı, birim fiyatı, toplam kıymeti,

e. Taksite bağlanması talep edilen istihsal vergisinin katlı tutarı (Maddeler itibarıyla ayrı ayrı)

d. İstihsal Vergisinin kanuni mükellefi imalatçı veya müstahsil olduğundan, taksitlendirme belgesinde bağlanacak İstihsal Vergisinin hakiki ödeyeni durumunda bulunan yatırım sahibinin bu vergi borcunu imalatçı veya müstahsil adına ve hesabına ilgili Vergi Dairesine ödeyeceğini taahhüt ettiğine dair Noterden tasdikli bir taahhüt senedi.

"Büro" yukarıdaki bilgi ve belgeleri tetkik ettikten sonra ihtiyaç belgesinin ihtiva ettiği madde ve bunların temin edileceği müesseseler ve bu müesseselerin bağlı olduğu vergi daireleri adedine göre gereken sayıda "Kati Taksitlendirme Belgesi" tanzim eder.

Madde 25 - Kati taksitlendirme Belgelerinden birer nüsha bekletilmeden ilgili vergi dairelerine, Maliye Bakanlığına ve yatırım sahibine gönderilir.

KISIM: 3

Taksitlendirmeye ait müşterek hükümler

Taksitlendirilecek vergi ve resimlerin teminatı

Madde 26 - Taksitlendirme isteminde bulunan yatırımcılardan (İlgiyi Vergi Dairesi veya Gümrük İdaresince) taksitlendirilmesini istedikleri amme alacağı için teminat istenir.

Aşağıda yazılı kıymetlerden herhangi biri teminat olarak kabul edilebilir.

a. Bankalar tarafından verilen teminat mektupları,

b. Hazine tahvil ve bonoları,

e. Hükümetçe belli edilecek milli esham ve tahvilat (En yakın borsa cetvelieri üzerinden % 15 eksiği ile değerlendirilir.)

d. Yatırımcı veya yatırımcı lehine üçüncü şahıslar tarafından gösterilen ve alacaklı amme idaresince haciz varakasına müsteniden haczedilen ve amme alacağını karşılayacak değerde bulunan menkul ve gayrimenkul mallar. (Bunların değerleri Vergi Usul Kanununa göre teşekkül etmiş bulunan Taktir Komisyonlarınca belli edilir. Ve bu değerler % 30 noksanı ile alınır. Verilen teminat sonradan tamamen veya kısmen değerini kaybederse, teminatın tamamlanması veya yerine başka teminat gösterilmesi istenir

Yatırımların kontrolü:

Madde 27 - 474 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine göre vergi ve resimleri taksite bağlanan eşya ve maddeler veya bunlarla vücuda getirilen yatırımın durumunun tespiti için (İnşaat ve Montajın uygulama nispeti faaliyete geçen tesislerin durumu v.s, gibi), taksit müsaadesini alan amme sektörüne mensup müessese veya teşekküller, ilgili Bakanlık veya bu Bakanlıkların yetkili kılacağı müesseselerden; Özel Sektöre mensup firmalar da Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinden alacakları ekspertiz raporunu o taksitin ödenmesi sırasında ilgili Gümrük İdaresine veya Vergi dairelerine tevdi etmeye mecburdurlar.

Bir yıllık devre içerisinde vadesi gelecek ödemeler için taksit ödeme tarihleri belirtilmek suretiyle tek bir ekspertiz raporu tanzim edilir. Bu tek ekspertiz raporu her taksit ödeme gününde ibraz edilir ve vade gününün karşısına şerh verilir.

Madde 28 - Yukarıdaki madde gereğince tevdi olunan belge, başlangıçta taahhüt edilen plan ve program uymadığı veya her taksitin vadesinde "Belge" tevdi olunmadığı takdirde durum en geç on beş gün içinde, vergi tahakkukunu yapan idare tarafından Büro'ya intikal ettirilir.

Yukarıdaki hususların yerine getirilmemesi halinde vergisi takside bağlanmış olan yatırımcı mecbur sebep dermeyan ettiği takdirde Büro, bu talebi inceler, mücbir sebep iddiası Büro tarafından, (Gerekirse mahallen yapılacak tetkik ve inceleme neticesinde) varit görülürse bir yılı geçmemek üzere yatırım süresi uzatılır. Mücbir sebep iddiası yerinde görülmezse vadesi gelmiş olan taksit ve müteakip taksitler muacceliyet kesbeder ve keyfiyet Büro tarafından, vergi ve resimlerin mahiyetlerine göre ilgili gümrük idaresine veya vergi dairesine tebliğ olunur.

Taksitlendirme Belgesinin Tanzimi:

Madde 29 - Taksitlendirme belgesinin şekli ve muhtevası ile buna dair usul ve esaslar Büro tarafından tayin ve tespit olunur.

BOLUM: 4

İnceleme ve karar safhası ile ilgili işlemler

Madde 30 - Büro, yukarıdaki bölümlerde yazılı istemleri inceler ve Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin mali ve koruyucu etkisinin memleket ekonomisine en uygun nitelikte bulunmasını temin için diğer çalışmaları yapar.

Bu Yönetmelik hükümlerine uygun bulunmayan istemler Büro tarafından reddedilir ve keyfiyet istem sahibine tebliğ olunur

Madde 31 - Büro tarafından olumlu sonuca bağlanan istemler ve Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin mali ve koruyucu etkisinin memleket ekonomisine en uygun nitelikte bulunmasını temin için yapılacak diğer çalışmalara ait teklifler 933 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi gereğince Yüksek Planlama Kurulunun uygun mütalaası alındıktan sonra Bakanlar Kuruluna sunulur.

Madde 32 - Yatırımcı, taksitlendirme istemi neticeye bağlanmadan malı gümrüğe gelmişse, gümrük vergi ve resimlerini teminat vermek suretiyle malını gümrükten çekmek için Büro'ya üç nüsha dilekçe ile baş vurulabilir.

Madde 33 - 474 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine göre istemde bulunup taksit müsaadesi alanlar, bu vergi ve resimler için, ayrıca, Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanuna göre tecil ve taksitlendirme isteminde bulunamazlar.

Madde 34 - Taksitlendirme işlemlerinin başlangıcı, vergi ve resimleri taksitlendirilen ithal eşyasının, her ne surette olursa olsun gümrük hattını aştığı tarihtir. Taksitler her parti malın çekildiği tarihi takip eden yol içerisindeki aynı günde ödenir.

Madde 35 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 36 - Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür